

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΔΙΕΘΝΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑΤΑΞΗΣ

Η θέση του Πανεπιστημίου Πατρών

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΑΤΑΤΑΞΕΩΝ

ΠΑΤΡΑ, 2025

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Η Επιτροπή Διεθνών Κατατάξεων συγκροτήθηκε το 2020 με απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Πατρών (συνεδρίαση 174/10.09.2020) μετά από εισήγηση του Πρύτανη Καθηγητή Χρήστου Μπούρα. Η Επιτροπή συγκροτήθηκε το 2020 (συνεδρίαση 174/10.09.2020) και έκτοτε ανασυγκροτήθηκε το 2021 (187/26.05.2021), το 2023 (226/20.12.2023), το 2024 (238/21.10.2024) και το 2025 (46/22.5.2025). Τα μέλη της είναι οι:

1. Διονύσιος Μαντζαβίνος, Καθηγητής, Αντιπρύτανης Στρατηγικής Διεθνοποίησης και Εξωστρέφειας, Πρόεδρος
2. Ιωάννης Τόμκος, Καθηγητής Τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών & Τεχνολογίας Υπολογιστών
3. Σπυρίδων Πανδής, Καθηγητής Τμήματος Χημικών Μηχανικών
4. Σταυρούλα Γεωργοπούλου, Καθηγήτρια Τμήματος Λογοθεραπείας
5. Κωνσταντίνος Κουνετάς, Καθηγητής, Κοσμήτορας Σχολής Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης Επιχειρήσεων
6. Δημήτριος Μουτόπουλος, Καθηγητής Τμήματος Αλιείας και Υδατοκαλλιεργειών
7. Ευαγγελία Παπαδημητρίου, Καθηγήτρια Τμήματος Φαρμακευτικής
8. Κωνσταντίνος Σταθόπουλος, Καθηγητής Τμήματος Ιατρικής, Κοσμήτορας Σχολής Επιστημών Υγείας
9. Χρυσή-Κασσιανή Καραπαναγιώτη, Καθηγήτρια Τμήματος Χημείας
10. Παρασκευάς Γεωργίου, Επίκουρος Καθηγητής Τμήματος Μηχανολόγων και Αεροναυπηγών Μηχανικών
11. Κωνσταντίνος Τσερπές, Καθηγητής, Πρόεδρος Τμήματος Μηχανολόγων και Αεροναυπηγών Μηχανικών
12. Σταύρος Τσιτσιρίδης, Καθηγητής Τμήματος Θεατρικών Σπουδών
13. Νικόλαος Χατζησταμούλου, Επίκουρος Καθηγητής Τμήματος Οικονομικών Επιστημών
14. Ιωάννης Τσάκωνας, Προϊστάμενος Διεύθυνσης Βιβλιοθήκης & Κέντρου Πληροφόρησης
15. Ερμιόνη Καραγιάννη, Αναπληρώτρια Προϊσταμένη Μονάδας Στρατηγικού Σχεδιασμού

Γραμματέας της Επιτροπής ορίστηκε η κ. Δήμητρα Σταματοπούλου (Διεύθυνση Δημοσίων Σχέσεων και Εξωστρέφειας, Τμήμα Διεθνών Σχέσεων).

Με απόφαση της Επιτροπής (Συνεδρίαση 18 Δεκεμβρίου 2024) αποφασίστηκε η συγκρότηση Ομάδας Εργασίας με αρμοδιότητες: α) την προετοιμασία και υποβολή στοιχείων στους οίκους αξιολόγησης, β) την προετοιμασία και διαμόρφωση απολογιστικών εκθέσεων και προτάσεων προς τη Διοίκηση, γ) την πραγματοποίηση συναντήσεων (με δυνητική συμμετοχή και άλλων μελών της Επιτροπής) με εκπροσώπους των Ακαδημαϊκών μονάδων του Ιδρύματος. Η ΟΕ αποτελείται από τους/ις:

1. Καραπαναγιώτη Χρυσή-Κασσιανή
2. Γεωργίου Παρασκευάς
3. Τσάκωνας Ιωάννης
4. Καραγιάννη Ερμιόνη
5. Σταματοπούλου Δήμητρα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η αξιολόγηση ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μέσω διεθνών συστημάτων κατάταξης (University Rankings) αποκτά διαρκώς αυξανόμενη σημασία αφού επιτρέπει την συγκριτική αποτίμηση των επιδόσεων ενός Πανεπιστημίου σε σχέση με άλλα ιδρύματα σε παγκόσμιο επίπεδο. Σε αυτό συνηγορεί και η ειδική αναφορά τους στις ετήσιες εκθέσεις για την Ποιότητα της Ανώτατης Εκπαίδευσης της Εθνικής Αρχής Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘΑΕΕ) καθώς και η συμπερίληψη δεικτών αξιολόγησης των θέσεων των Πανεπιστημίων σε αυτές τις κατατάξεις κατά την εφαρμογή του συστήματος κατανομής της χρηματοδότησής τους σύμφωνα με τα ποιοτικά κριτήρια. Η ερμηνεία των καταλόγων κατάταξης οφείλει να είναι προσεκτική, αφού το ελληνικό σύστημα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης έχει τις δικές του ιδιαιτερότητες που δεν συνάδουν απόλυτα με πρακτικές του εξωτερικού, ενώ παράλληλα ορισμένοι επιστημονικοί κλάδοι, όπως για παράδειγμα οι ανθρωπιστικές και κοινωνικές σπουδές, δεν καλύπτονται από τα εργαλεία άντλησης δεδομένων, π.χ. βιβλιομετρικά, που χρησιμοποιούν οι διάφορες εταιρείες.

Με βάση τα στοιχεία της τελευταίας πενταετίας το Πανεπιστήμιο Πατρών καταγράφει μία συνεπή συμμετοχή και πορεία σε όλα τα συστήματα κατάταξης όντας μεταξύ των πέντε Πανεπιστημίων της χώρας με τις περισσότερες εμφανίσεις (8), όπως αναφέρεται και στην Έκθεση της ΕΘΑΕΕ. Στόχος των πρυτανικής αρχής ήταν και παραμένει τόσο να αξιολογεί και να ερμηνεύει την πορεία και τις ειδικότερες επιδόσεις του Πανεπιστημίου Πατρών στα διάφορα συστήματα κατάταξης, αλλά και να παρεμβαίνει με πολιτικές και δράσεις που αποσκοπούν στην ενίσχυση της ερευνητικής δραστηριότητας και της καινοτομίας.

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑΤΑΞΗΣ

Παρά την πληθώρα των συστημάτων κατάταξης, το Πανεπιστήμιο Πατρών παρακολουθεί και συμμετέχει σε ορισμένα από αυτά, τα οποία έχουν προκριθεί για τη διαδεδομένη αποδοχή τους και για την παροχή στοιχείων που επιτρέπουν την εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων.¹ Αυτά είναι:

1. Times Higher Education – World University Rankings (THE)
2. QS Ranking (QS)
3. Academic Ranking of World Universities (ARWU, γνωστότερου ως Shanghai Ranking)
4. Ranking Web of Universities (Webometrics)²
5. Round University Rankings (RUR)

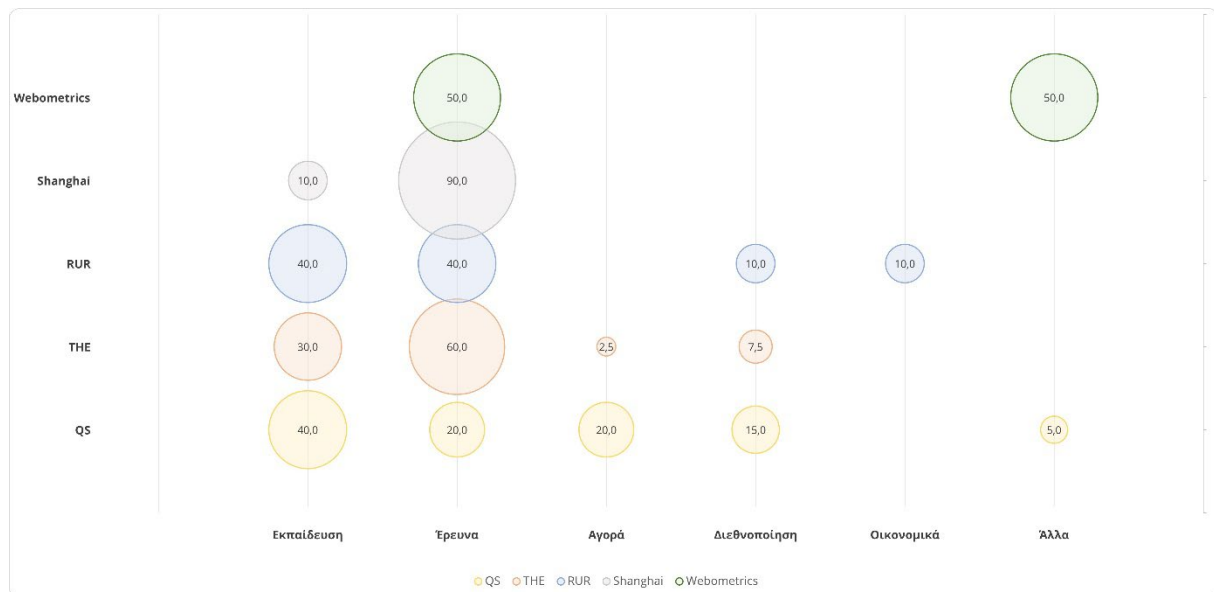
Τα τέσσερα πρώτα συστήματα είναι αυτά που συμβουλευέται η ΕΘΑΕΕ στην εισηγητική έκθεση του Ανώτατου Συμβουλίου της προς το Υπουργείο Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού (ΥΠΑΙΘΑ) για τη χρηματοδότηση των ελληνικών Πανεπιστημίων. Στην έκθεση αυτή βαθμολογεί την υψηλότερη θέση στο κριτήριο «Α.5 Παρακολούθηση και βελτίωση της θέσης του Ιδρύματος σε διεθνείς αξιολογήσεις» και ειδικότερα στα κριτήρια «Α5.1 Θέση του Α.Ε.Ι. στις διεθνείς αξιολογήσεις» και «Α5.2 Θέση των επιστημονικών περιοχών του Α.Ε.Ι. σε διεθνείς θεματικές αξιολογήσεις».

Οι μεθοδολογίες που χρησιμοποιούνται σε αυτά τα συστήματα κατάταξης ποικίλουν μεταξύ τους και περιγράφονται συνοπτικά στο Παράρτημα Α'. Εξίσου συνοπτικά, σημειώνεται ότι τα συστήματα αντλούν στοιχεία από τρεις πηγές: (α) στατιστικά στοιχεία (δημογραφικά, οικονομικά, κλπ.) από τα ίδια τα ιδρύματα μέσω εφαρμογών που έχουν αναπτύξει τα ίδια ή συνεργαζόμενοι φορείς, βλ. Clarivate, (β) βιβλιομετρικά στοιχεία από δημοφιλείς βάσεις δεδομένων, όπως το Scopus και το Web of Science, και (γ) απόψεις μέσω ερωτηματολογίων, βλ. περίπτωση αποτίμησης της φήμης που έχει ένα ίδρυμα από φορείς της αγοράς. Η Εικόνα 1 δείχνει τους κύριους άξονες των κριτηρίων και το βάρος που δίνει κάθε σύστημα.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα συστήματα κατάταξης πλην της κύριας κατηγορίας, δημοσιεύουν και άλλες κατατάξεις, με κυριότερες τις θεματικές κατατάξεις (subject rankings, για τη θέση του ιδρύματος στις επιστημονικές περιοχές (βλ. Παράρτημα Β'), ενώ πρόσφατα δύο από αυτά δημοσιεύουν κατατάξεις απήχησης (impact rankings), που εστιάζουν στην απόδοση των ιδρυμάτων ως προς την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (Sustainable Development Goals) των Ηνωμένων Εθνών.

¹ Αξίζει να σημειωθεί ότι πέραν των παραπάνω πέντε συστημάτων τα οποία το Πανεπιστήμιο Πατρών παρακολουθεί εντατικά, υπάρχουν και άλλα σημαντικά συστήματα αξιολόγησης, όπως αυτό της [Scimago Institutional Rankings](#), τα οποία αξίζει να συμβουλευούνται οι ερευνητές και τα Τμήματα του Πανεπιστημίου.

² Το Webometrics θα πρέπει να συγχέεται με το Webometrics.org, το οποίο σύμφωνα με ενημέρωση του Cybermetrics Lab του Consejo Superior de Investigaciones Científicas είναι σύστημα που παρανόμως δημοσιεύει στοιχεία με τη μεθοδολογία και το όνομα του.

Εικόνα 1: Οι κύριοι άξονες των κριτηρίων που αξιολογούν τα συστήματα διεθνών κατατάξεων. Το γράφημα δείχνει ενδεικτικά που δίνει μεγαλύτερη βάση (μέγεθος κύκλου) κάθε σύστημα (χρώμα). Τα κριτήρια παρουσιάζονται αναλυτικά στο τέλος του Παραρτήματος Α.

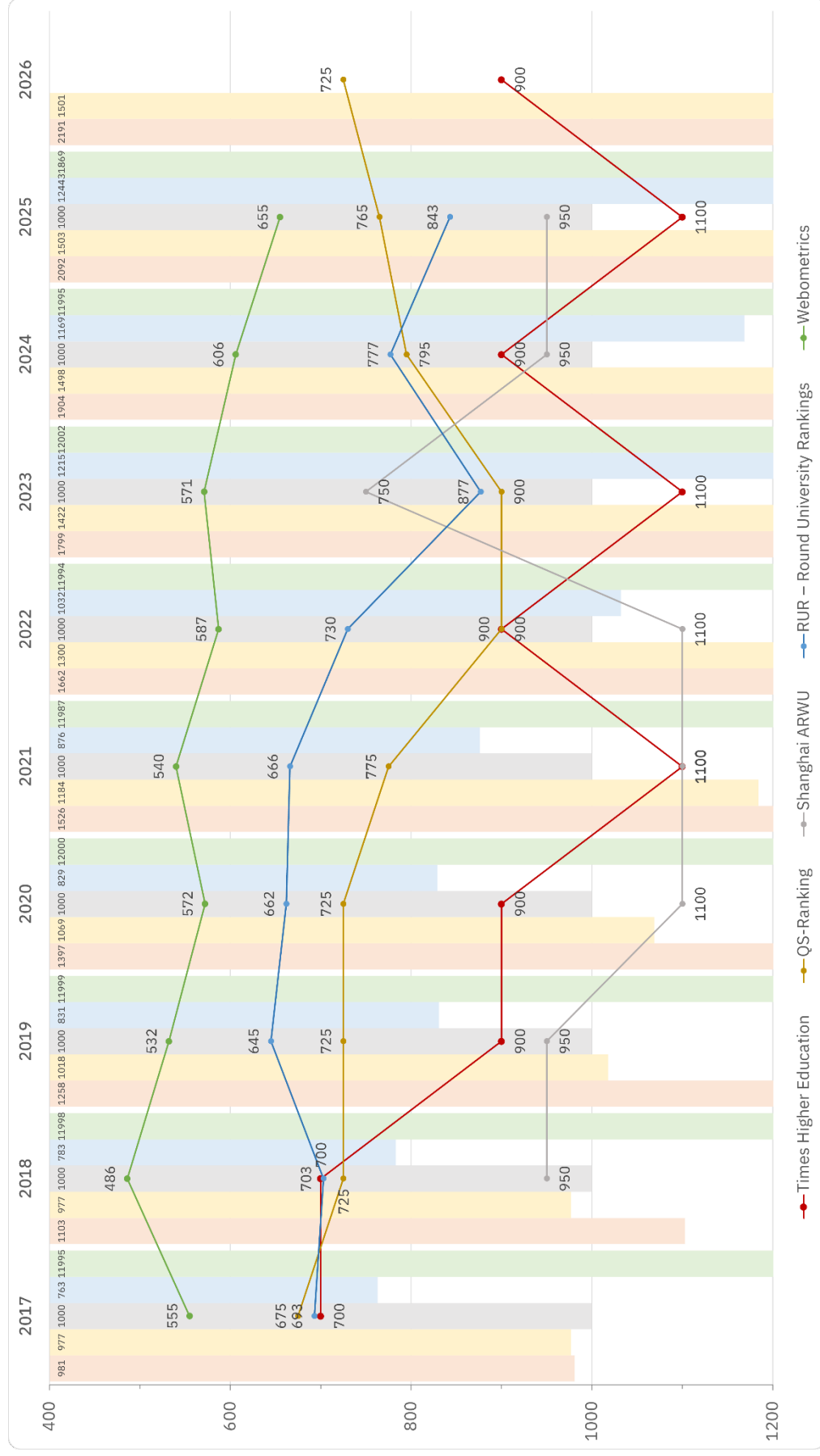
Την κύρια ευθύνη για τη συμμετοχή του ιδρύματος σε συστήματα διεθνών κατατάξεων έχει η Μονάδα Στρατηγικού Σχεδιασμού. Η Μονάδα συγκεντρώνει στοιχεία από τις διάφορες μονάδες, όπως τη Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας, τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας, την Οικονομική Υπηρεσία, τη Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης, κ.α. Η διαδικασία είναι εξαιρετικά σύνθετη, γιατί τα στοιχεία που πρέπει να υποβληθούν σε κάθε σύστημα γίνονται απαιτητά σε διαφορετικά χρονικά σημεία εντός του έτους και αναφέρονται σε παρελθόντα έτη (π.χ. οι δείκτες φήμης αφορούν συνήθως τη διετία πριν το έτος αναφοράς, ενώ τα βιβλιομετρικά καλύπτουν μια περίοδο πέντε ετών πριν). Οι δε δείκτες, έστω και αν φαινομενικά μετρούν το ίδιο κριτήριο, διαφέρουν μεταξύ τους ή δεν έχουν απόλυτη προσαρμογή στην ελληνική πραγματικότητα.

Η ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

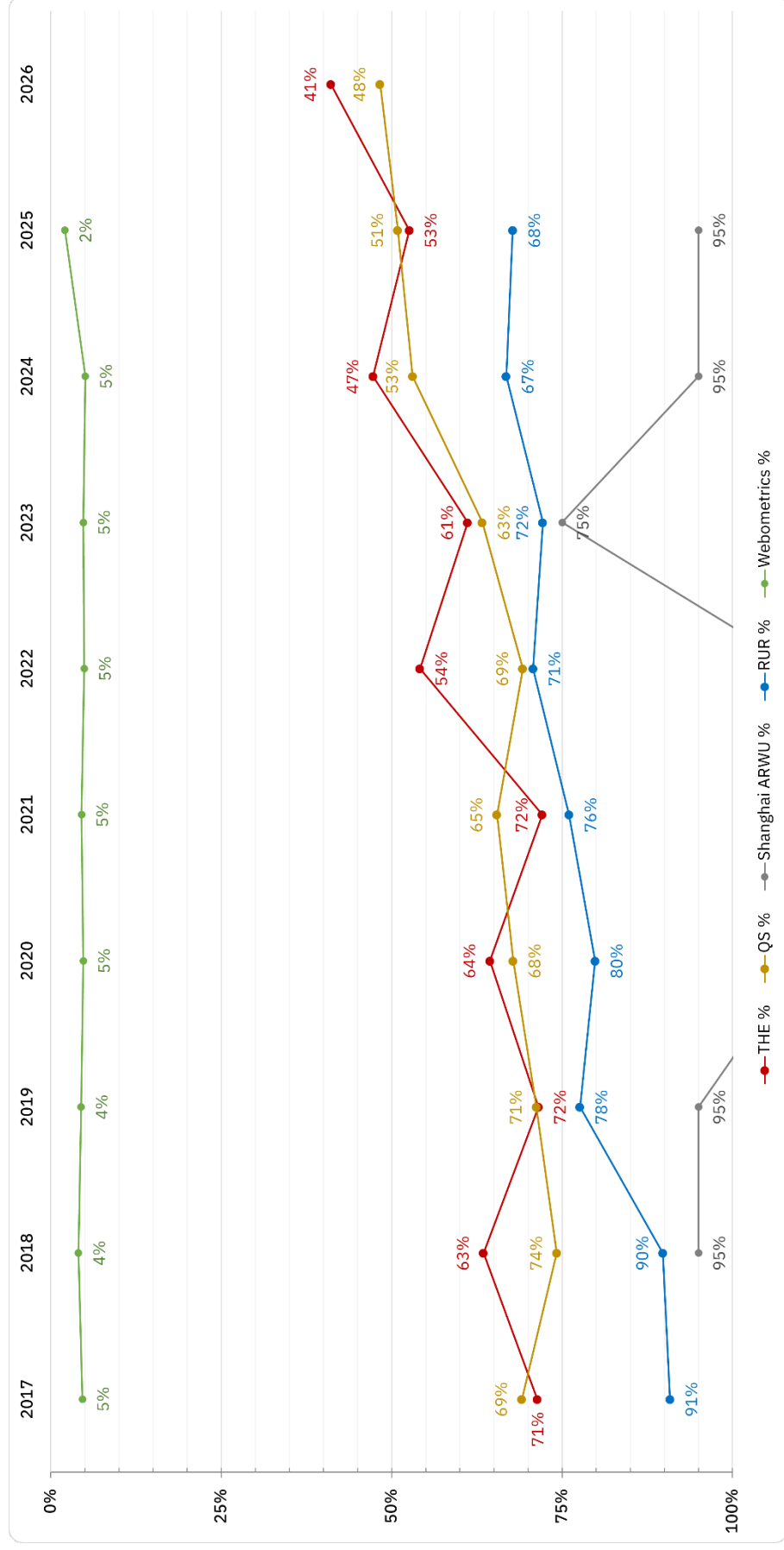
Η Εικόνα 2 παρουσιάζει τις επιδόσεις του ιδρύματος στα συστήματα που έχουν επιλεγεί. Η εικόνα δεν εστιάζει μόνο στην απόλυτη θέση στην οποία κατατάσσεται το Πανεπιστήμιο Πατρών, αλλά και στο πλήθος των ιδρυμάτων που συμμετέχουν σε κάθε ετήσια αναφορά. Θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι στα εν λόγω συστήματα κατάταξης δεν συμπεριλαμβάνονται όλα τα ακαδημαϊκά ιδρύματα του κόσμου και πως για να ευρετηριαστούν και να προκύψουν οι κατάλληλοι δείκτες για ένα ίδρυμα, οφείλει πρώτα να πληροί κάποια κριτήρια. Η εικόνα εστιάζει στις θέσεις 400-1200 μέσα στις οποίες το Πανεπιστήμιο Πατρών κινείται (γραμμές με σημεία) και οι ράβδοι σημειώνουν τα ιδρύματα που συμμετέχουν σε κάθε σύστημα ανά έτος (ο ακριβής αριθμός σημειώνεται στην κορυφή της ράβδου). Όπου δεν υπάρχει σημείο, τότε δεν συμμετείχε στην κατάταξη αυτού του έτους.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο αριθμός των ιδρυμάτων που συμμετέχουν κάθε χρόνο τείνει να αυξάνει, βλ. ενδεικτικά THE και QS, και συνεπώς είναι σημαντικό να εξετάζεται η σχετική θέση του ιδρύματος με βάση και αυτή την παράμετρο. Μία ανάγνωση του γραφήματος οδηγεί στο συμπέρασμά, ότι το Πανεπιστήμιο Πατρών εμφανίζεται σταθερά μέσα στα 1000 ιδρύματα του κόσμου, με εξαιρέσεις τα έτη 2021 και 2023 στο σύστημα THE και τα έτη 2020-2022 στο σύστημα ARWU (Shanghai).

Επίσης, ένας υπολογισμός της κανονικοποιημένης θέσης του ιδρύματος δείχνει ότι, ενώ συχνά οι απόλυτοι αριθμοί φανερώνουν μία ελαφρώς πτωτική τάση, η απόδοση του ιδρύματος συγκριτικά με το πλήθος των εξεταζόμενων ιδρυμάτων, εμφανίζεται να είναι σταθερή, αν όχι ελαφρώς ανοδική. Για παράδειγμα, το 2017 το Πανεπιστήμιο είχε τη θέση 601-800 στο σύστημα της THE μεταξύ 981 ιδρυμάτων ενώ το 2026 τη θέση 801-1000 μεταξύ 2192. Σε ορισμένες περιπτώσεις, βλ. τις νέες εκδόσεις για το έτος 2026 στα συστήματα THE και QS, το Πανεπιστήμιο Πατρών έχει καταταχθεί στο πρώτο μισό των ιδρυμάτων σε παγκόσμια κλίμακα. Η κανονικοποιημένη αυτή θέση καταγράφεται στην Εικόνα 3.

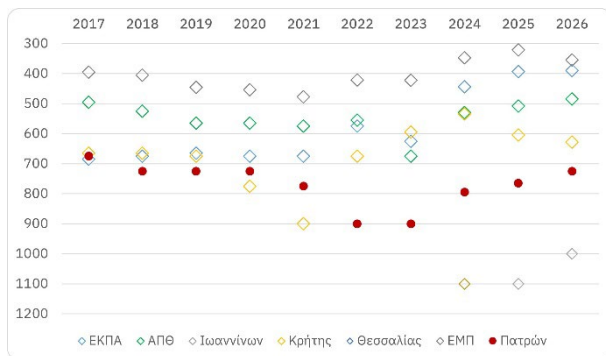

Εικόνα 2: Η θέση του Πανεπιστημίου Πατρών στα πέντε επιλεγμένα συστήματα κατάταξης από το 2017 και ύστερα. Το γράφημα μπορεί να βρεθεί σε διαδικτυακή προβολή στην ιστοσελίδα <https://public.flourish.studio/visualisation/12594786>.

Εικόνα 3: Η κανονικοποιημένη θέση του Πανεπιστημίου Πατρών στα πέντε συστήματα κατάταξης τα τελευταία χρόνια. Το γράφημα δείχνει σε ποιο ποσοστιαίο τεταρτημόριο των ιδρυμάτων που συμμετέχουν σε κάθε σύστημα κατάταξης βρίσκεται το Πανεπιστήμιο Πατρών.

Καθώς η διεθνής και η ελληνική πραγματικότητα διαφέρουν, εξετάστηκε και η απόδοση του ιδρύματός μας σε σχέση με έξι άλλα ελληνικά ακαδημαϊκά ιδρύματα. Στη σειρά των γραφημάτων της Εικόνας 4 φαίνονται τα αποτελέσματα της θέσης του ιδρύματος σε σχέση με άλλα ελληνικά ιδρύματα.

4α: QS (ως και 2026).

4β: Times Higher Education

4γ: RUR

4δ: Shanghai

4ε: Webometrics

Εικόνα 4: Η θέση του Πανεπιστημίου Πατρών σε σχέση με άλλα ελληνικά ιδρύματα (ΕΚΠΑ, ΑΠΘ, ΕΜΠ, Κρήτης, Ιωαννίνων και Θεσσαλίας). Σημειώνεται ότι στα συστήματα κατάταξης συχνά η θέση ορίζεται ως ένα εύρος τιμών, π.χ. 801-1000. Σε αυτή την περίπτωση έχει επιλεγεί μια τιμή στο μέσο αυτού του εύρους για λόγους οπτικοποίησης της πληροφορίας. Μια συγκεντρωτική διαδικτυακή προβολή όλων των θέσεων μπορεί να βρεθεί στην ιστοσελίδα <https://public.flourish.studio/visualisation/12623874>.

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Τα τελευταία τέσσερα χρόνια, το Πανεπιστήμιο Πατρών έχει ήδη λάβει αρκετές πρωτοβουλίες για την οργανωμένη διαχείριση των συστημάτων κατάταξης και για την ανάπτυξη των συνθηκών εκείνων που θα επιτρέψουν να αξιολογηθεί με καλύτερους όρους. Συνοπτικά:

1. Συστάθηκε η Επιτροπή Διεθνών Κατατάξεων, η οποία έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα και αποσκοπεί στη συστηματική παρακολούθηση των συστημάτων διεθνών κατατάξεων, τη μελέτη των δεικτών και των κριτηρίων που χρησιμοποιούνται από τα διάφορα συστήματα και την πρόταση ενεργειών για τη βελτίωση της θέσης του Πανεπιστημίου Πατρών.
2. Συνήφθη σύμβαση για την παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικής για την παραγωγή μιας ανάλυσης της απόδοσης (performance analysis) του Πανεπιστημίου Πατρών από την THE. Η ανάλυση αυτή είχε στόχο να εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα σε κάθε μία από τις κατηγορίες των κριτηρίων και να προταθούν ενέργειες για μελλοντική βελτίωση.
3. Συνήφθη σύμβαση με την εταιρεία QS Quacquarelli Symonds Limited για την αξιολόγηση του ιδρύματος και τη βαθμονόμησή του (rating). Η βαθμονόμηση γίνεται κατόπιν ενδεδειγμένου ελέγχου και ικανοποίησης πλήθους κριτηρίων και εξετάζει πολλά ποιοτικά χαρακτηριστικά, όπως για παράδειγμα οι ιδρυματικές υποδομές και εγκαταστάσεις, η πολιτιστική δραστηριότητα του ιδρύματος, κλπ.
4. Αναπτύχθηκε το εργαλείο «Αλεξάνδρεια» για τη συγκομιδή βιβλιομετρικών δεδομένων από τις βάσεις Google Scholar και Scopus, με σημαντική για την υλοποίηση αυτού του εργαλείου την ευρεία αποδοχή της σύστασης για τη δημιουργία μόνιμων αναγνωριστικών στις δύο αυτές βάσεις.
5. Αναπτύχθηκε το δίκτυο των αποφοίτων, προκειμένου να υπάρχει μία δεξαμενή που μπορεί να προσεγγίσει για να διερευνήσει τη σταδιοδρομία τους και να εντοπίσει φορείς της αγοράς για τη συλλογή καλών απόψεων (φήμη ιδρύματος).
6. Θεσπίστηκαν τα βραβεία εξαίρετης διδασκαλίας «Ευάγγελος Παπανούτσος» και εξαίρετης δημοσίευσης «Παναγιώτης Κανελλόπουλος» για την επιβράβευση των αποδόσεων των Μελών ΔΕΠ και ερευνητών του ιδρύματος σε αυτούς τους τομείς.
7. Θεσπίστηκαν εργαλεία ενίσχυσης του διδακτικού προσωπικού με το πρόγραμμα «Μέδικος», που στηρίζει μεταξύ άλλων τη συμμετοχή σε αναγνωρισμένα από επιστημονικές ενώσεις συνέδρια, τη δημοσίευση εργασιών, κλπ.

QS STARS

Τον Μάιο του 2022 το Πανεπιστήμιο Πατρών συμμετείχε στο σύστημα βαθμονόμησης (rating) QS Stars, το οποίο είναι ένας έλεγχος της απόδοσης ενός ακαδημαϊκού ιδρύματος. Κάθε Πανεπιστήμιο αξιολογείται σε τέσσερις κατηγορίες δεικτών, βλ. κύρια κριτήρια (π.χ. διδασκαλία), προηγμένα κριτήρια (π.χ. καινοτομία), μαθησιακό περιβάλλον και ειδικά κριτήρια (π.χ. δυναμική προγράμματος σπουδών). Οι κατηγορίες αυτές αναλύονται περαιτέρω και το ίδρυμα μας αξιολογήθηκε σε δείκτες που ανήκουν στους τομείς της διδασκαλίας, απασχολησιμότητας, έρευνας, διεθνοποίησης, υποδομών, καινοτομίας, συμπερίληψης και σε ειδικά θεματικά κριτήρια προγραμμάτων σπουδών.

Το QS Stars δεν σχετίζεται με το σύστημα κατάταξης (rankings) άμεσα, αφού ένα ίδρυμα δεν συγκρίνεται με άλλα προκειμένου να λάβει μία θέση σε μια κλίμακα κατάταξης, αλλά αξιολογείται πολύπλευρα για να διαμορφωθεί ένας βαθμός της συνολικής του απόδοσης. Είναι μία σαφώς πιο ποιοτική ένδειξη της λειτουργίας του ιδρύματος που δεν εδράζεται μόνο σε γενικά ποσοτικά στοιχεία, αλλά βασίζεται σε μία αυστηρή μεθοδολογία με πλήθος αποδεικτικών στοιχείων. Εξετάζει λεπτομερώς όψεις της λειτουργίας του, όπως ενδεικτικά ο αριθμός των διδασκόντων με διδακτορικό δίπλωμα, οι αθλητικοί και πολιτιστικοί χώροι, η μέριμνα για φοιτητές με αναπηρίες, οι ερευνητικές επιδόσεις, η συμμετοχή στην επώαση νεοφυών επιχειρήσεων, κ.α.

Η βαθμολογία που έλαβε το ίδρυμα ανά κατηγορία κριτηρίων παρουσιάζεται στον Πίνακα 1. Ιδιαίτερα καλή είναι η απόδοση του ιδρύματος στην κατηγορία της Έρευνας (συγκομιδή όλων των βαθμών), αλλά και σε ειδικότερους δείκτες της κατηγορίας της Διδασκαλίας (βλ. μέλη ΔΕΠ με διδακτορικό) ή της Απασχολησιμότητας (βλ. φήμη).

Θα πρέπει να υπάρξουν όμως παρεμβάσεις για την καλύτερη συλλογή απαντήσεων των φοιτητών/ριών για την ικανοποίησή τους με τη διδασκαλία, αλλά και για τις επιλογές σπουδών και σταδιοδρομίας μετά την αποφοίτησή τους. Ένα άλλο σημείο βελτίωσης είναι η ενίσχυση της διεθνοποίησης, ειδικότερα με όρους συμμετοχής αλλοδαπών φοιτητών/ριών και η ενίσχυση της συμμετοχής της φοιτητικής κοινότητας σε προγράμματα ανταλλαγής. Περαιτέρω βελτίωση μπορεί να επιτευχθεί με την ίδρυση μίας θερμοκοιτίδας νεοφυών επιχειρήσεων (business incubator) και με την ενίσχυση του έργου του ιδρύματος στον τομέα της κατοχύρωσης ευρεσιτεχνιών.

Πίνακας 1: Κριτήρια, αστέρια και βαθμολογία στο QS Stars. Πριν τις τελείες είναι οι βαθμοί που λάβαμε και μετά είναι οι συνολικοί.

Κατηγορία κριτηρίων	Αστέρια	Βαθμοί
Teaching	★★★	60:150
Employability	★★★★	110:150
Internationalisation	★★★★	87:150
Research	★★★★★	150:150
Facilities	★★★★	58:100
Programme Strength	★★	55:200
Innovation	★★★	20:50
Inclusiveness	★★★	28:50

Τέλος, πολύ σημαντική είναι η πιστοποίηση των προγραμμάτων σπουδών από εθνικούς και διεθνείς φορείς και η βελτίωση σε τομείς όπως η ικανοποίηση των φοιτητών σε κάποιο μεμονωμένο πρόγραμμα σπουδών, οι προοπτικές απασχολησιμότητας, ο βαθμός ολοκλήρωσης, κλπ.

Η συμμετοχή του Πανεπιστημίου Πατρών στο εν λόγω πρόγραμμα είναι πενταετής και η σήμανση των τεσσάρων αστέρων καλύπτει για το τρέχον έτος όλα τα Τμήματα και όλα τα Προγράμματα Σπουδών.

TIMES HIGHER EDUCATION

Τον Οκτώβριο του 2021 το Πανεπιστήμιο Πατρών ανέθεσε στην εταιρεία Times Higher Education την εκπόνηση μελέτης για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για την κατανόηση των λόγων για τους οποίους καταλαμβάνει τη θέση αυτή στην κατάταξή της. Για τις ανάγκες της μελέτης, η Επιτροπή πρότεινε τη σύγκριση με δέκα άλλα Πανεπιστήμια, πέντε εγχώρια και πέντε του εξωτερικού, τα οποία ήταν: Πανεπιστήμιο Κρήτης, Πανεπιστήμιο Ιωάννινων, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Montpellier University, University of Porto, University of Belgrade, University of Liège και University of Essex.

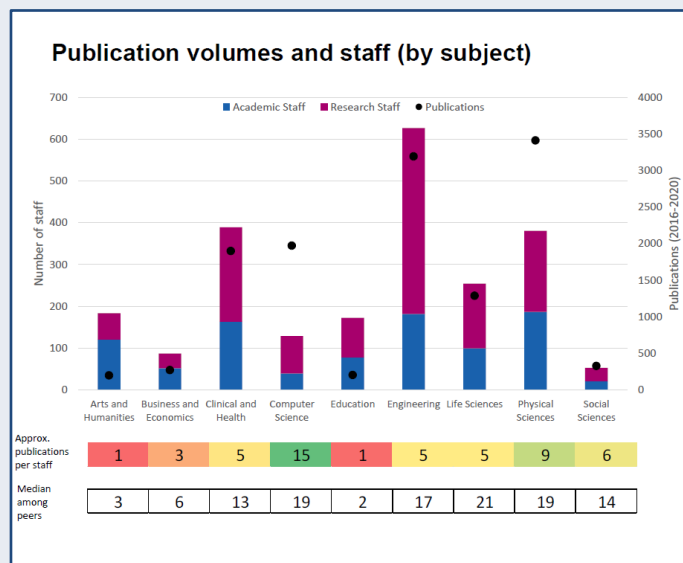
Συνοπτικά, το Πανεπιστήμιο Πατρών βαθμολογείται -σε παγκόσμιο επίπεδο- ακριβώς κάτω από τον διάμεσο όρο που σχετίζεται με την απασχόληση διδακτορικών φοιτητών και λίγο πάνω από τον μέσο όρο για τη διδακτική φήμη. Χαρακτηριστικά για το 2019, το Πανεπιστήμιο απένειμε 155 διδακτορικά και με την προϋπόθεση ότι ο αριθμός του ακαδημαϊκού προσωπικού παραμένει σταθερός, θα χρειαστεί να απονείμει ακόμη 45 για να βρεθεί στο ίδιο επίπεδο με το Πανεπιστήμιο Κρήτης και 105 για το επίπεδο του University of Liège.

Ο λόγος φοιτητών/διδασκόντων στο Πανεπιστήμιο Πατρών (27:1) το τοποθετεί προς το κάτω μέρος του καταλόγου των δέκα ιδρυμάτων με τα οποία συγκρίθηκε και βρίσκεται κάτω από τον παγκόσμιο διάμεσο όρο. Ιδιαίτερα επιβαρυνμένα φαίνεται πως είναι τα Τμήματα της Επιστήμης των Υπολογιστών και της Διοίκησης και των Οικονομικών Επιστημών, όπου η αναλογία είναι 57,5:1 (με διάμεσο 38,2) και 50,1:1 (με διάμεσο 47,6).

Οι δημοσιεύσεις ανά μέλος προσωπικού είναι ένας τομέας στον οποίο το Πανεπιστήμιο Πατρών μπορεί να αποδώσει καλύτερα. Πιο συγκεκριμένα, όπως παρουσιάζει το γράφημα, ακόμη και περιοχές που υπάρχουν καλές αποδόσεις, π.χ. στην Επιστήμη των Υπολογιστών, υπάρχει περιθώριο για να πιάσουμε τον διάμεσο των ιδρυμάτων με τα οποία συγκριθήκαμε (15 προς 19).

Όσον αφορά τις αναφορές (citations), το Πανεπιστήμιο Πατρών βρίσκεται κοντά στον παγκόσμιο διάμεσο όρο, αλλά υπολείπεται των επτά από τα δέκα συγκρινόμενα ιδρύματα. Σύμφωνα με τους αναλυτές της THE, μικρές βελτιώσεις μπορούν να δώσουν μεγάλη ώθηση στο ίδρυμα.

Το επίπεδο διεθνούς συν-συγγραφής του Πανεπιστημίου μας είναι υψηλό, πάνω από τον παγκόσμιο μέσο όρο, όμως σημειώνει μια μικρή πτώση τα τελευταία τέσσερα χρόνια. Πολλά από τα συγκρινόμενα ιδρύματα ξεπερνούν το ίδρυμα μας με τις επιδόσεις τους και ήταν σταθερό το εύρημα ότι οι δημοσιεύσεις με διεθνείς συνεργάτες προσελκύουν πολύ περισσότερες αναφορές από τις λοιπές.

Εικόνα 5: Γράφημα από τη μελέτη της THE που δείχνει πλήθος των δημοσιεύσεων και των μελών ΔΕΠ ανά επιστημονική περιοχή.

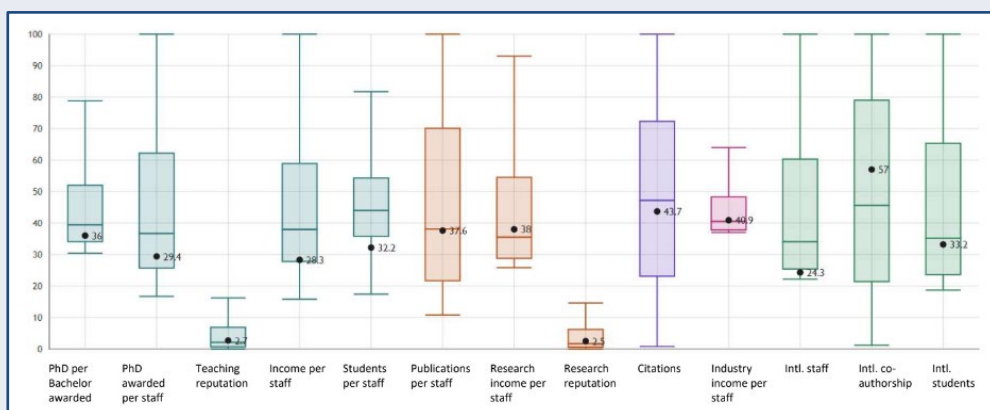
Θα πρέπει να δοθεί έμφαση στη δημοσίευση σε κορυφαία περιοδικά, περιοχή στην οποία έχει σημειωθεί μικρή πτώση τα τελευταία χρόνια, από το 28% στο 20% για τις δημοσιεύσεις μας στο άνω 10% των περιοδικών κάθε κατηγορίας. Ο -ομολογουμένως- σύνθετος δείκτης Field Weighted Citation Impact έχει βελτιωθεί τα τελευταία χρόνια, αλλά υπολείπεται των άλλων ιδρυμάτων.

Τον Ιανουάριο 2023 επαναλήφθηκε η συμβουλευτική με αντικείμενο μελέτης την προσομοίωση της απόδοσης του Πανεπιστημίου Πατρών με τους νέους δείκτες που θα εφαρμοστούν από το 2024 και μετά. Αντί να επαναληφθεί η ίδια μελέτη, επιλέχθηκε να προβλεφθεί η μελλοντική θέση του και ει δυνατόν να εντοπιστούν στοιχεία που μπορούν σε σύντομο χρονικό διάστημα να διορθωθούν. Σε αυτή τη νέα φάση επιλέχθηκαν πέντε εγχώρια ιδρύματα, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ιωαννίνων, Θεσσαλίας, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και Αιγαίου, και δύο του εξωτερικού, τα University of Montpellier και University of Porto.

Η THE έχει αλλάξει τον τρόπο υπολογισμού της θέσης κατάταξης των ιδρυμάτων και αυτό παρουσιάστηκε μαζί με τα κυριότερα ευρήματα. Με βάση αυτά, η θέση μας αναμενόταν να είναι 917 (801-1000). Η κύρια αλλαγή ήταν η μείωση της επίδρασης του δείκτη του FWCI σε ποσοστό 15%, και η εισαγωγή τριών νέων δεικτών για τις αναφορές, Research Strength, Research Excellence και Research Influence, με βαρύτητα 5% για τον καθένα. Τέλος, υπάρχουν δύο νέοι δείκτες, οι πατέντες με βαρύτητα 2% και οι σπουδές στο εξωτερικό, που προς το παρόν έχει μηδενική βαρύτητα. Στη νέα προσομοίωση η θέση μας αναμένεται να είναι 1012 (1001-1200). Η πρόβλεψή αυτή επιβεβαιώθηκε τον επόμενο χρόνο.

Συνοπτικά, ενθαρρυντικό σημείο είναι ότι η σχετική συνέπεια στις μετρήσεις σημαίνει ότι το Πανεπιστήμιο Πατρών δεν εξαρτάται υπερβολικά από έναν τομέα για την απόδοση του. Παρ' όλα αυτά υπάρχουν σημαντικές αδυναμίες, ιδίως στους δείκτες που σχετίζονται με το διδακτορικό δυναμικό, που παραμένουν χαμηλοί σε σχέση με τα συγκρινόμενα ιδρύματα. Αυτό το γεγονός μπορεί να έχει θετικό αντίκτυπο μακροπρόθεσμα (π.χ. στη φήμη και την απόδοση των αναφορών).

Επαναλήφθηκε η ανάγκη στόχευσης κορυφαίων επιστημονικών περιοδικών που σχετίζονται με υψηλότερο αντίκτυπο αναφορών, κάτι που αναμένεται να συμβάλει επίσης στην ανάπτυξη της φήμης, επέκτασης/εμβάθυνσης των συνεργασιών με ξένα ιδρύματα και επικοινωνίας των ισχυρών ερευνητικών αρετών του ιδρύματος. Οι αναλυτές της THE υπογραμμίζουν την ανάγκη για συνεχή βελτίωση, καθώς όσο ο πληθυσμός των πανεπιστημίων που κατατάσσονται αυξάνεται χρόνο με το χρόνο (από 800 το 2016 σε 1799 το 2023), η στάση συνήθως σημαίνει πτώση.

Εικόνα 6: Γράφημα από τη δεύτερη μελέτη της THE με τη θέση του Πανεπιστημίου σε σχέση με τον διάμεσο και τα διαστήματα εμπιστοσύνης ανά δείκτη.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Τα συστήματα κατάταξης με τον τρόπο που επικοινωνούνται μέσω του εγχώριου τύπου συχνά τροφοδοτούν μια επιφανειακή διάθεσης αυτοπροβολής των ιδρυμάτων ενώ ταυτόχρονα εκκινεί μία διαδικασία σύγκρισης οργανισμών που χαρακτηρίζονται από ιδιαίτερη διαφοροποίηση μεταξύ τους που συχνά οδηγεί σε λανθασμένες εντυπώσεις και γενικεύσεις. Για το Πανεπιστήμιο Πατρών όμως που θέλει να εστιάζει στην βιώσιμη ανάπτυξή του και την επωφελή επίδραση του έργου του σε πολλαπλά επίπεδα, είναι η ευκαιρία να εντοπίσει τομείς βελτίωσης και εκσυγχρονισμού. Μαζί με τα δεδομένα από τις εσωτερικές και εξωτερικές αξιολογήσεις που λαμβάνουν χώρα από τη Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας και την ΕΘΑΑΕ, οι συνεργασίες με εταιρείες συστημάτων κατάταξης έχουν δώσει στο Πανεπιστήμιο το συγκριτικό πλεονέκτημα της γνώσης για το πως ακριβώς λειτουργούν τα συστήματα κατατάξεων και δεν επαφίεται στην ευκαιριακή ψηλάφηση των δημοσιευμένων αποτελεσμάτων. Οι παρακάτω προτάσεις -σε πέντε άξονες- είναι αποτέλεσμα της εργασίας της Επιτροπής Διεθνών Κατατάξεων κατά το προηγούμενο ενάμιση έτος.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

1. Ενίσχυση των πρωτοβουλιών των Τμημάτων για την πιστοποίηση των προγραμμάτων σπουδών από διεθνείς οργανισμούς. Αξιοποίηση των πιστοποιήσεων αυτών για την προσέλκυση φοιτητών, ιδίως σε μεταπτυχιακό επίπεδο και από το εξωτερικό.
2. Αξιοποίηση των εργαλείων ανάπτυξης διεθνοποιημένων προγραμμάτων σπουδών, ειδικότερα σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Ενθάρρυνση της διαθεματικότητας για την ανάπτυξη νέων καινοτόμων πεδίων έρευνας.
3. Ανάληψη πρωτοβουλιών σε εθνικό επίπεδο, π.χ. μέσω της Συνόδου των Πρυτάνεων, για την ταχεία αναγνώριση των πτυχίων από το ΔΟΑΤΑΠ. Η όποια διεθνοποίηση υπάρξει δεν μπορεί να ευδοκιμήσει, αν υπάρχουν χρονοβόρες -συχνά με αμφίβολα αποτελέσματα- διαδικασίες αναγνώρισης των σπουδών.
4. Προσπάθεια από όλα τα μέρη για τη βελτίωση του χρόνου ολοκλήρωσης σπουδών. Η αποφοίτηση των φοιτητών/ριων στον προβλεπόμενο χρόνο πρέπει να αποτελέσει πρωτεύοντα στόχο των μελών ΔΕΠ του Πανεπιστημίου Πατρών.
5. Βελτίωση του διδακτικού έργου με την υποστήριξη των δεξιοτήτων του ακαδημαϊκού ανθρώπινου δυναμικού, βλ. Κέντρο Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης (ΚεΔιΜα).
6. Προσπάθεια για την αύξηση του αριθμού των διδασκόντων για την σύγκλιση με τους ευρωπαϊκούς δείκτες αναλογίας φοιτητών/καθηγητών.
7. Αξιοποίηση της συμμετοχής του Πανεπιστημίου Πατρών στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο EUNICoast για την ανάπτυξη κοινών μαθημάτων, τη βελτίωση της ποιότητας και διεθνοποίησης των προγραμμάτων σπουδών και την ενίσχυση των ευκαιριών κινητικότητας φοιτητών και διδασκόντων.

ΕΡΕΥΝΑ

8. Έναρξη περιόδου για τη διαβούλευση και σχεδιασμό ενός προγράμματος άμεσης ενίσχυσης των οριζόντιων ερευνητικών δομών και αντικατάσταση παλαιάς οργανολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών.

9. Συνέχιση της ενίσχυσης του ανθρώπινου δυναμικού με την αξιοποίηση εργαλείων χρηματοδοτικής στήριξης της έρευνας νεοδιοριζόμενων καθηγητών στο Πανεπιστήμιο Πατρών μέσω του προγράμματος «Μέδικος».
10. Επέκταση της επιβράβευσης της αριστείας των ερευνητικών δημοσιεύσεων μέσω του βραβείου «Παναγιώτης Κανελλόπουλος».
11. Προσέλκυση νέων ερευνητών με την ενίσχυση και τον ισοκαταμερισμό της διδακτορικής έρευνας.
12. Εστίαση στην υψηλότερη βαθμίδα χώρων δημοσίευσης, βλ. περιοδικά πρώτου τεταρτημρίου στην ειδικότητα τους.
13. Κάλυψη τελών δημοσίευσης, αν δεν καλύπτονται από τα προγράμματα του Συνδέσμου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, σε περιοδικά Ανοικτής Πρόσβασης που ανήκουν στο top 10% της κατηγορίας τους και ειδική ανταμοιβή για δημοσιεύσεις στα περιοδικά Science και Nature.
14. Ενίσχυση του ερευνητικού προσωπικού στην συγγραφή ερευνητικών προτάσεων και επιμόρφωση τους σε θέματα διανοητικής ιδιοκτησίας.
15. Ενίσχυση της ερευνητικής δραστηριότητας και της διεθνούς ορατότητας του ιδρύματος μέσω της συμμετοχής του στο EUNICoast, με στόχο την ανάπτυξη κοινών ερευνητικών δράσεων, τη διασύνδεση ερευνητών και την υποβολή προτάσεων σε ανταγωνιστικά ευρωπαϊκά προγράμματα.

ΠΡΟΒΟΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΣΗ

16. Μεθοδική και συντεταγμένη εξωστρέφεια με τη χρήση μοναδικών αναγνωριστικών που συνδέονται με το ίδρυμα (Google Scholar, Scopus, ORCID), χρήση ιδρυματικού e-mail, πρότυπη αναγραφή του Πανεπιστημίου (affiliation), χρήση του ιδρυματικού αποθετηρίου και για τις ερευνητικές δημοσιεύσεις, κλπ.
17. Προβολή των ερευνητικών επιτευγμάτων του ιδρύματος με κάθε διαθέσιμο μέσο, όπως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, υπηρεσίες επιστημονικής προβολής (π.χ. EurekaAlert! της AAAS), μέσα μαζικής ενημέρωσης, το ενημερωτικό δελτίο @UP, το δίκτυο αποφοίτων, το WebTV, κ.α.
18. Διεύρυνση της συνεργασίας με άλλους ερευνητές από τρίτες χώρες, ενδεικτικά με αποφοίτους σε ξένα πανεπιστήμια, και εκπόνηση κοινών επιστημονικών εργασιών, καθώς η συνεργασία σε αυτόν τον τομέα φαίνεται πως είναι ένας ισχυρός παράγοντας αύξησης της απήχησης.
19. Ενίσχυση του δικτύου αποφοίτων και παρακολούθηση της εργασιακής εξέλιξης και αποκατάστασης τους. Απλοποίηση των ερωτηματολογίων ικανοποίησης προκειμένου να συλλέγεται τακτικά ικανοποιητικός αριθμός απόψεων φοιτητών και αποφοίτων για το επίπεδο των σπουδών.
20. Αξιοποίηση της συνεργασίας με 12 ευρωπαϊκά πανεπιστήμια στο πλαίσιο της Συμμαχίας EUNICoast, για την ενδυνάμωση της εξωστρέφειας, την ενίσχυση των διεθνών συνεργασιών και την αύξηση της αναγνωρισιμότητας του ιδρύματος στο ευρωπαϊκό ακαδημαϊκό περιβάλλον.

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

21. Ενσωμάτωση του Σχεδίου Δράσης Ισότητας Φύλου για την ισόρροπη εκπροσώπηση όλων των φύλων σε ακαδημαϊκές θέσεις και σε θέσεις ευθύνης.

22. Ανάπτυξη πρωτοβουλιών για τη βιώσιμη ανάπτυξη του ιδρύματος, υιοθετώντας πολιτικές που προσβλέπουν στην επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών, με έμφαση στην πράσινη ανάπτυξη.
23. Βελτίωση της ποιοτικής φοιτητικής διαβίωσης στο Πανεπιστήμιο με την στήριξη των φοιτητικών ερευνητικών και πολιτιστικών ομάδων. Καταγραφή των εθελοντικών δράσεων της πανεπιστημιακής κοινότητας και επιβράβευσή τους.
24. Αξιοποίηση της πλατφόρμας συνεργασίας και των καλών πρακτικών του EUNICoast για την προώθηση δράσεων βιωσιμότητας και ισότητας, καθώς και για την ενίσχυση της συμμετοχής των φοιτητών, των ερευνητών και του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού σε κοινές δράσεις, θεματικά δίκτυα και προγράμματα κινητικότητας και ανάπτυξης ικανοτήτων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑΤΑΞΗΣ

Times Higher Education - World University Rankings (προφίλ ιδρύματος)

Το Times Higher Education World University Rankings (THE) επιχειρεί να συγκρίνει τα πανεπιστήμια στις βασικές τους αποστολές, δηλαδή στη διδασκαλία, στην έρευνα, στη μεταφορά γνώσης και στις διεθνείς τους προοπτικές. Χρησιμοποιεί 13 δείκτες απόδοσης για να καταρτίζει ισορροπημένες συγκρίσεις, οι οποίοι ομαδοποιούνται σε πέντε κατηγορίες: (α) διδασκαλία (μαθησιακό περιβάλλον), (β) έρευνα (μέγεθος, εισοδήματα και φήμη), (γ) αναφορές (ερευνητική επιρροή), (δ) διεθνείς προοπτικές (προσωπικό, φοιτητές και έρευνα) και (ε) εισόδημα από τη βιομηχανία (μεταφορά γνώσης). Το THE εκτός της κύριας κατάταξης διαθέτει και έντεκα θεματικές κατατάξεις. Αυτό που χρειάζεται να υπογραμμιστεί είναι ότι αυτές οι θεματικές κατατάξεις δεν περιλαμβάνουν αυτούσια τα Τμήματα ενός ιδρύματος, αλλά συγκεντρώνουν στοιχεία δια μέσου των επιστημονικών δημοσιεύσεων. Το THE λαμβάνει στατιστικά στοιχεία από τα ιδρύματα, βιβλιομετρικά στοιχεία από το Scopus του Elsevier και στοιχεία απήχησης (φήμης) από ειδικό ερωτηματολόγιο.

Πίνακας 2: Οι βαθμολογίες ανά κριτήρια στο σύστημα THE από το 2017 και μετά.

	Teaching	Research	Citations	Industry Income	International Outlook
2017	15,3	11,4	35,9	43,6	34,6
2018	19,1	12,4	37,2	45,1	35,7
2019	16,4	12,5	41,7	39,4	36,2
2020	16,5	11,6	39,4	39,4	37,7
2021	16,6	12,3	39,9	39,2	37,8
2022	18,1	13,4	47,0	40,3	38,2
2023	16,9	16,6	43,7	40,9	38,1
2024	19,0	17,8	56,2	68,4	35,1
2025	17,4	18,4	56,1	69,3	34,7
2026	18,5	23,6	60,0	73,2	34,2

QS - World University Rankings (προφίλ ιδρύματος)

Το QS World University Rankings (QS) περιλαμβάνει περισσότερα από 1.400 πανεπιστήμια από όλο τον κόσμο και τα αξιολογούνται σε εννέα κατηγορίες δεικτών για να καταγραφούν αποτελεσματικά οι επιδόσεις τους. Οι δείκτες που καθορίζουν την κατάταξη QS είναι (α) ακαδημαϊκή φήμη (εστιάζουν στην ποιότητα διδασκαλίας και έρευνας), (β) εργοδοτική φήμη (ικανοποίηση εργοδοτών για αποφοίτους), (γ) αναλογία καθηγητών/φοιτητών, (δ) αναφορές ανά σχολή, (ε) αναλογία διεθνών φοιτητών, (στ) αναλογία διεθνών καθηγητών, (ζ) το διεθνές ερευνητικό δίκτυο, (η) βιωσιμότητα και (θ) εργασιακά αποτελέσματα. Το QS συγκεντρώνει αριθμητικά στοιχεία από τα ιδρύματα τα ίδια, βιβλιομετρικά στοιχεία από το Scopus και απόψεις ειδικών από τον χώρο της τριτοβάθμιας εκπαίδευση, μέσω μιας ειδικής φόρμας (survey). Όπως και άλλα συστήματα, παρέχει κι αυτό ειδικές θεματικές κατατάξεις.

Πίνακας 3: Οι βαθμολογίες ανά κριτήριο στο σύστημα QS από το 2018 και μετά.

	Academic Reputation	Employer Reputation	Citations per Faculty	Faculty Student Ratio	Intern. Students Ratio	Intern. Faculty Ratio	IRN*	Employer Outcomes	Sustainability
2018			44,7						
2019			38,1						
2020		22,3	37,3						
2021		17,9	36,3						
2022	11,9	18,2	36,4	2,5	4,6	1,1			
2023	11,7	21,1	22,8	2,6	5,4	1,6	74,8	9,4	
2024	12,1	17,7	24	2,7	5,1	1,5	12,4	8,4	41,1
2025	11,7	17,1	27	2,7	4,8	1,4	60,6	3,7	44,9
2026	16,8	25,7	44,3	4,2	9,2	2,3	66,2	4,7	65,3

* IRN=International Research Network

Round University Ranking ([προφίλ ιδρύματος](#))

Το Round University Ranking (RUR) είναι μια διεθνής κατάταξη πανεπιστημίων που δημοσιεύεται από το Ranking Agency RUR που εδρεύει στη Γεωργία. Η κατάταξη αξιολογεί τη δραστηριότητα 1200 και πλέον πανεπιστημίων από 85 χώρες σε όλο τον κόσμο σε 20 δείκτες που ομαδοποιούνται σε τέσσερις κατηγορίες κριτηρίων: (α) ποιότητα διδασκαλίας, (β) ποιότητα έρευνας, (γ) επίπεδο διεθνοποίησης και (δ) επίπεδο οικονομικής βιωσιμότητας. Χρησιμοποιεί πλέον δικές του διαδικασίες για τη συλλογή των βασικών δημογραφικών στοιχείων, οικονομικών δεικτών και φήμης (χρησιμοποιεί το δικό του Academic Reputation Survey), ενώ αντλεί τα βιβλιομετρικά δεδομένα από τη βάση Lens. Σύμφωνα με την περιγραφή του, στόχος του RUR είναι να αποτελέσει ένα «μοναδικό εργαλείο για την επιλογή πανεπιστημίων για σπουδές και εργασία», πράγμα που δείχνει έναν από τους ρόλους που θέλουν τα συστήματα κατάταξης να διαδραματίσουν. Όπως και άλλα συστήματα, το RUR περιλαμβάνει και ειδικές θεματικές κατατάξεις.

Πίνακας 4: Οι βαθμολογίες ανά κριτήρια στο σύστημα RUR από το 2017 και μετά.

	Teaching	Research	International Diversity	Financial Sustainability
2017	21,85	25,91	25,36	44,51
2018	25,30	26,66	24,18	46,91
2019	32,62	36,74	26,22	46,55
2020	32,07	32,49	27,05	49,20
2021	36,03	33,96	27,74	48,95
2022	41,45	39,03	32,68	33,92
2023	32,39	43,05	42,33	35,48
2024	36,69	45,76	42,43	41,41

Ranking Web of Universities (Webometrics) (προφίλ ιδρύματος)

Το Ranking Web of Universities (ή Webometrics Ranking) δημοσιεύεται δύο φορές το χρόνο και καλύπτει περίπου 12000 ιδρύματα παγκοσμίως. Το επιμελείται το Cybermetrics Lab, ένα ερευνητικό ίδρυμα που ανήκει στο Consejo Superior de Investigaciones Científicas. Στο Webometrics δεν υποβάλλονται δεδομένα από τα ιδρύματα, αλλά τα συλλέγει το ίδιο από τον παγκόσμιο ιστό δύο φορές τον χρόνο. Το Webometrics έχει τρία κριτήρια που έχουν να κάνουν με την προβολή ενός ιδρύματος στο διαδίκτυο (εξετάζει τον αριθμό των εξωτερικών συνδέσεων με τις ιστοσελίδες ενός ιδρύματος), την ανοικτότητα (όπου συλλέγονται οι αναφορές από τους κορυφαίους 210 ερευνητές από το Google Scholar) και την ερευνητική αριστεία (όπου συλλέγονται οι εργασίες από το top 10% των αναφερόμενων εργασιών σε 27 θεματικές κατηγορίες της βάσης Scimago).

Shanghai Rankings / Academic Ranking of World Universities (προφίλ ιδρύματος)

Το Academic Ranking of World Universities (ARWU) δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά το 2003 από το Κέντρο για Πανεπιστήμια Παγκόσμιας Κλάσης, Graduate School of Education (πρώην Ινστιτούτο Ανώτατης Εκπαίδευσης) του Πανεπιστημίου Shanghai Jiao Tong, Κίνα, και από το 2009 και μετά εκδίδεται από την Shanghai Ranking Consultancy. Το ARWU χρησιμοποιεί έξι δείκτες για την κατάταξη των παγκόσμιων πανεπιστημίων, συμπεριλαμβανομένου (α) του αριθμού των αποφοίτων που κέρδισαν βραβεία Νόμπελ και των μεταλλίων Fields, (β) του αριθμού των μελών του προσωπικού που κέρδισαν βραβεία Νόμπελ και των μεταλλίων Fields, (γ) του αριθμού των ερευνητών με υψηλές επιδόσεις αναφορών από την Clarivate Analytics, (δ) του αριθμού των άρθρων που δημοσιεύθηκαν στα περιοδικά Nature και Science, (ε) του αριθμού των άρθρων που καταχωρήθηκαν στα ευρετήρια του Web of Science Science Citation Index - Expanded και Social Sciences Citation Index, και (στ) της κατά κεφαλήν απόδοσης ενός πανεπιστημίου. Περισσότερα από 2500 πανεπιστήμια εξετάζονται και κατατάσσονται από το ARWU κάθε χρόνο, όμως δημοσιεύονται αποτελέσματα για τα καλύτερα 1000.

Πίνακας 5: Οι βαθμολογίες ανά κριτήριο στο σύστημα ARWU από το 2018 και μετά.

	Alumni	Award	HiCI	N&S	PUB	PCP
2018	0,00	0,00	0,00	2,60	22,80	11,20
2019	0,00	0,00	0,00	2,10	23,50	11,40
2020	-	-	-	-	-	-
2021	-	-	-	-	-	-
2022	-	-	-	-	-	-
2023	0,00	0,00	6,60	3,50	23,30	10,50
2024	0,00	0,00	0,00	3,80	26,60	11,40
2025	0,00	0,00	0,00	4,10	24,50	10,50

Πίνακας 5: Κατηγορίες κριτηρίων, ειδικό βάρος σε κάθε σύστημα και πηγές βιβλιογραφικών δεδομένων.

    										
Εκπαίδευση	Academic Reputation	30	Teaching	29,5	Teaching	40		Quality of Education	10	
	Faculty Student Ratio	10								
Έρευνα			Research Environment	29	Research	40	Excellence	40	Quality of Faculty	40
	Citations per Faculty	20	Research Excellence	30			Transparency (Openness)	10	Research Output	40
									Per capita performance	10
Αγορά (φήμη / εισοδήματα)	Employer Reputation	15	Industry	4						
	Employer Outcomes	5								
Διεθνοποίηση	International Faculty Ratio	5	International outlook	7,5	International Diversity	10				
	International Student Ratio	5								
	International Research Network	5								
Οικονομικά					Financial Sustainability	10				
Λοιπά	Sustainability	5					Visibility	50		
     										

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: ΘΕΣΗ ΣΤΙΣ ΚΑΤΑΤΑΞΕΙΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Το Πανεπιστήμιο Πατρών συμμετέχει σε δύο συστήματα που αναδεικνύουν τη βιώσιμη λειτουργία του και τη συμβολή του στην κοινωνία.

Στο μεν Impact Ranking της Times Higher Education, το Πανεπιστήμιο συμμετείχε για πρώτη φορά το 2024. Το Πανεπιστήμιο Πατρών έλαβε τη θέση 1001-1500 στα 1.963 ιδρύματα. Το Πανεπιστήμιο συμμετείχε για δεύτερη φορά το 2025 με πέντε (αντί για τέσσερις) Στόχους, τους 17 (υποχρεωτικός), 3, 4, 6 και 9. Η κατάταξή του ήταν η ίδια, 1001-1500, αλλά σε 2.318 ιδρύματα. Το συνολικό μας σκορ βελτιώθηκε, 59.4 από 57.3.

Στο δε QS Sustainability Ranking, το 2023, το Πανεπιστήμιο Πατρών βρισκόταν μεταξύ των θέσεων 401-450 σε 700 ιδρύματα παγκοσμίως, με 303 από αυτά να είναι Ευρωπαϊκά και τέσσερα ελληνικά. Στην επόμενη έκδοση της κατάταξης αυτής, για το 2024, σε 1.403 ιδρύματα παγκοσμίως το Πανεπιστήμιο Πατρών κατέλαβε την 339^η θέση και την 151^η μεταξύ 493 Ευρωπαϊκών ιδρυμάτων. Το ίδρυμά κατέλαβε την πρώτη θέση ανάμεσα στα δέκα ελληνικά πανεπιστήμια που συμμετείχαν, με ιδιαίτερα καλές επιδόσεις στον τομέα της περιβαλλοντικής έρευνας, της υγείας και ευζωίας, και της ανταλλαγής γνώσης. Το **2025 σε συνολικά 1751 ιδρύματα** το Πανεπιστήμιο Πατρών έλαβε την 394^η θέση και την 177^η μεταξύ 563 Ευρωπαϊκών ιδρυμάτων. Το ίδρυμά μας κατέλαβε τη δεύτερη θέση ανάμεσα στα δέκα ελληνικά πανεπιστήμια που συμμετείχαν.

Για να αναδειχθούν οι πολιτικές του, η Επιτροπή συνέστησε τη δημιουργία ιστοσελίδας στον κεντρικό ιστότοπο, βλ. <https://www.upatras.gr/en/university/sustainability/>, από την οποία οι αναλυτές/ριες των εταιρειών αυτών ή το κοινό μπορούν να οδηγηθούν στο βιβλίο τεκμηρίωσης των ενεργειών του (<https://bookstack.library.upatras.gr/books/public-evidence>).

Στο πλαίσιο της συμμετοχής του σε συστήματα βιώσιμης ανάπτυξης το Πανεπιστήμιο εξέδωσε το 2023 την αναφορά με τίτλο **«Βιώσιμη λειτουργία & ανάπτυξη: η πορεία μας το 2023 προς τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης»**, η οποία καταγράφει τον τρόπο με τον οποίο το Πανεπιστήμιο Πατρών αντιμετωπίζει καθέναν από τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών. Σε αυτήν την έκθεση, χρησιμοποιούνται δεδομένα από διάφορες πηγές, όπως ενδεικτικές δραστηριότητες, ερευνητικές δημοσιεύσεις, διατριβές και διπλωματικές εργασίες, καθώς και η πρόοδος που έχει σημειωθεί με βάση τις εκτιμήσεις της έκθεσης «Αειφόρο Πανεπιστήμιο Πατρών και Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης». Τον Μάιο του 2025 η Κοσμητεία της Σχολής Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης Επιχειρήσεων δημιούργησε την Επιτροπή Καταγραφής και Αποτύπωσης των ΣΒΑ στα ΠΠΣ των επιμέρους Τμημάτων της. Η επιτροπή παρήγαγε και υπέβαλλε την πρώτη έκθεση τον Ιούλιο του 2025 και σε συνεργασία με τη Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης δημιουργήθηκε ένα εργαλείο αποτύπωσης της κάλυψης των ΣΒΑ σε επίπεδο μαθημάτων σε κάθε Τμήμα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ: ΘΕΣΗ ΣΤΙΣ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΤΑΞΕΙΣ

Καταγράφηκε επίσης η θέση που καταλαμβάνει το ίδρυμα στις επιμέρους θεματικές κατατάξεις των τεσσάρων συστημάτων. Θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι τα συστήματα δεν καταγράφουν την θέση των Τμημάτων ή των Σχολών, γιατί, λόγω της ετερογένειας που έχουν όλα τα ιδρύματα που ευρετηριάζουν σε παγκόσμιο επίπεδο, η σύσταση των επιστημονικών/θεματικών πεδίων που χρησιμοποιούν διαφέρει τόσο μεταξύ τους όσο και με τη δική μας δομή.

Αρχικά εντοπίστηκαν όλες οι θεματικές περιοχές που καλύπτουν τα συστήματα κατάταξης (Πίνακας 2). Στη συνέχεια αυτά «ευθυγραμμίστηκαν» προκειμένου να είναι ορατή η σύγκριση μεταξύ των θεματικών περιοχών. Για παράδειγμα, το πεδίο ‘Mechanical and Aerospace Engineering’ στην κατάταξη THE αντιστοιχείται με το ‘Mechanical Engineering’ στην QS Rankings και με τα πεδία ‘Mechanical Engineering’ και ‘Aerospace Engineering’ στην AWRU Shanghai.

Στη συνέχεια, έγινε προσπάθεια αντιστοίχισης των πεδίων αυτών στις Σχολές και τα Τμήματα του ΠΠ. Αυτή η πρόταση αντιστοίχισης, η οποία είναι αντικείμενο περαιτέρω εξέτασης και έγκρισης, βρίσκεται στις δύο τελευταίες στήλες του παρακάτω πίνακα. Η αντιστοίχιση αυτή δεν μπορεί να είναι απόλυτα ακριβής γιατί φαίνεται πως το σύστημα κατάταξης σε αυτά τα επιστημονικά πεδία είναι μικτό, δηλαδή γίνεται μια εισήγηση από το ίδρυμά γι’ αυτήν, αλλά το κάθε σύστημα κατάταξης αποφασίζει το ίδιο που θα μας κατατάξει (ενδεχομένως χρησιμοποιώντας και στοιχεία από τους βιβλιομετρικούς δείκτες).

Τέλος, αναζητήθηκε η θέση του Πανεπιστημίου σε αυτά τα επιστημονικά πεδία και αναγράφεται όπου εντοπίστηκε. Όταν η θέση του Ιδρύματος είναι μικρότερη της 500^{ης} (υψηλότερη θέση) τότε η αναγραφή γίνεται με έντονους (bold) χαρακτήρες, ειδάλλως γίνεται με απλή γραφή. Με κεφαλαία είναι οι ευρείες θεματικές κατηγορίες, ενώ με πεζά είναι οι στενότερες, πιο αναλυτικές.

Πίνακας 6: Η θέση του ιδρύματος ανά θεματικό πεδίο στην τελευταία διαθέσιμη έκδοση των συστημάτων κατάταξης.

Times Higher Education	Ranking [2025]	QS Rankings	Ranking [2025]	ARWU Shanghai	Ranking [2024]	RUR	Ranking [2024]	Σχολή	Τμήμα
ARTS & HUMANITIES	601-800	ARTS AND HUMANITIES				HUMANITIES	772	ΣΑΚΕ	
Archaeology	601+	Archaeology							Ιστορίας Αρχαιολογίας
Architecture	601+	Architecture / Built Environment							Αρχιτεκτονικής
Art, performing arts & design	601+	Art & Design							Θεατρικών Σπουδών
		Performing Arts							
History, philosophy & theology	601+	History							Φιλοσοφίας
		Classics & Ancient History							
		Philosophy							
		Theology, Divinity & Religious Studies							
Languages, literature & linguistics	601+	Modern Languages							Φιλολογίας
		English Language & Literature							
		Linguistics							
ENGINEERING	401-500	ENGINEERING	401-450	ENGINEERING		TECHNICAL SCIENCES	686	Πολυτεχνική	
Chemical engineering	601-800	Chemical Engineering	301-350	Chemical Engineering	201-300	Chemical Engineering	295		Χημικών Μηχανικών
Civil engineering	601-800	Civil & Structural Engineering	201-275	Civil Engineering					Πολιτικών Μηχανικών
Electrical and electronic engineering	601-800	Electrical & Electronic Engineering	301-350	Electrical & Electronic Engineering					Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Τεχνολογίας Υπολογιστών
Mechanical and aerospace engineering	601-800	Mechanical, Aeronautical and	301-350	Mechanical Engineering	101-150	Engineering	315		Μηχανολόγων και Αεροναυπηγών Μηχανικών

		Manufacturing Engineering							
				Aerospace Engineering					Μηχανολόγων και Αεροναυπηγών Μηχανικών
		Mineral & Mining Engineering		Mining & Mineral Engineering					
		Petroleum Engineering		Environmental Science & Engineering	301-400	Environmental Science	435		Αειφορικής Γεωργίας, Χημείας, Βιολογίας, Χημικών Μηχανικών
				Biotechnology					Χημείας, Βιολογίας, Χημικών Μηχανικών
				Food Science & Technology					Επιστήμης και Τεχνολογίας Τροφίμων
				Instruments Science & Technology					
				Marine/Ocean Engineering					
				Materials Science & Engineering					Επιστήμης Υλικών
				Nanoscience & Nanotechnology		Nanoscience and Nanotechnology	479		
				Remote Sensing					
				Telecommunication Engineering					
				Transportation Science & Technology					
				Automation & Control					
				Biomedical Engineering					
				Metallurgical Engineering					
				Water Resources					
				Energy Science & Engineering		Energy	471		
General Engineering									

COMPUTER SCIENCE	501-600								
Computer Science	601-800	Computer Science & Information Systems	451-500	Computer Science & Engineering		Computer Science	329		Μηχανικών ΗΥ & Πληροφορικής, Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Τεχνολογίας Υπολογιστών
MEDICAL AND HEALTH	601-800	LIFE SCIENCES & MEDICINE		MEDICAL SCIENCES		MEDICAL SCIENCES	547	ΣΕΥ/ΣΕΑΥ	
Medicine & dentistry	601-800	Medicine	501-550	Clinical Medicine		Medicine	381		Ιατρικής
Other health subjects	601-800	Dentistry		Dentistry & Oral Sciences		Dentistry			
				Medical Technology					
		Nursing		Nursing		Nursing	304		Νοσηλευτικής
		Pharmacy & Pharmacology		Pharmacy & Pharmaceutical Sciences	301-400	Pharmacology, Toxicology and Pharmaceutics	216		Φαρμακευτικής
		Psychology		Public Health					
		Anatomy & Physiology							
						Health Professions	383		
						Neuroscience	391		
LIFE SCIENCES	601-800			LIFE SCIENCES		LIFE SCIENCES	666		
Biological sciences	601-800	Biological Sciences	551-600	Biological Sciences		Biochemistry, Genetics and Molecular Biology	521		Βιολογίας
Agriculture and forestry	601-800	Agriculture & Forestry		Agricultural Sciences					Γεωπονίας, Αειφορικής Γεωργίας, Αλιείας & Υδατοκαλλιεργειών
Veterinary science		Veterinary Science		Veterinary Sciences		Veterinary	632		
Sport sciences				Human Biological Sciences					
						Immunology and Microbiology	406		
SOCIAL SCIENCES		SOCIAL SCIENCES & MANAGEMENT		SOCIAL SCIENCES		SOCIAL SCIENCES	830	ΣΑΚΕ/ΣΟΕΔΕ	

Communication and media studies		Communication & Media Studies		Communication					
Politics and international studies (including development studies)		Politics & International Studies		Political Sciences					
		Development Studies							
Sociology and geography		Sociology		Sociology					
PSYCHOLOGY									
Psychology				Psychology		Psychology	590		
BUSINESS AND ECONOMICS	601-800								
Accounting and finance		Accounting & Finance		Finance					
Business and management	601-800	Business & Management Studies		Business Administration		Business, Management and Accounting	490		Διοίκησης Επιχειρήσεων
				Management					
Economics & econometrics	601-800	Economics & Econometrics		Economics		Economics	425		Οικονομικών Επιστημών
		Hospitality & Leisure Management							
		Sports-related Subjects							
		Statistics & Operational Research		Statistics					
		Social Policy & Administration		Public Administration					
		Anthropology		Hospitality & Tourism Management					
		Library & Information Management		Library & Information Science					
		Law		Law					
						Decision Sciences	394		
EDUCATION	401-500								
Education	301-400	Education		Education					ΤΕΠΕΚΕ, ΤΕΑΠΗ

PHYSICAL SCIENCES	801-1000	NATURAL SCIENCES		NATURAL SCIENCES		NATURAL SCIENCES	745	ΣΘΕ	
Mathematics and statistics	801-1000	Mathematics	501-600	Mathematics		Mathematics	434		Μαθηματικών
Physics and astronomy	801-1000	Physics & Astronomy	501-550	Physics		Physical Sciences	437		Φυσικής
Chemistry	801-1000	Chemistry	501-550	Chemistry		Chemistry	371		Χημείας
Geology, environmental sciences, and earth and marine sciences	801-1000	Geology		Earth Sciences		Earth and Planetary Sciences	338		Γεωλογίας
		Environmental Sciences	351-400	Ecology					Χημικών Μηχανικών, Χημείας
		Earth & Marine Sciences		Oceanography					
		Geography		Geography					
		Materials Science	401-550			Materials Science	404		Επιστήμης Υλικών
		Geophysics							
				Atmospheric Science					Χημικών Μηχανικών, Φυσικής, Χημείας
						NUCLEAR EDUCATION AND TECHNOLOGY			
						Multidisciplinary	721		

Έκδοση 1.3, Ιανουάριος 2026

[φωτογραφία εξωφύλλου [Diana Polekhina](#) από το [Unsplash](#)]